

DIA INTERNACIONAL DE LES INFERMERES

Una infermera atenent un pacient en un hospital de Madrid als anys 60. ALONSO / EFE

Adela Simon, la infermera que va portar Nightingale a Barcelona

S.M.
BARCELONA

Les idees de la pionera Florence Nightingale també van arribar a Barcelona, però molts anys més tard. Una de les infermeres que més va revolucionar el sistema sanitari català en els últims anys del franquisme va ser Adela Simon Pera (Barcelona, 1919-1979). Quan encara no havia fet els 18 anys, i en plena Guerra Civil, va entrar com a estudiant a l'Escola d'Infermeres de la Generalitat de Catalunya. Però amb la victòria franquista el seu títol no tenia cap validesa i va acabar marxant a Anglaterra. "Allà va estudiar a l'Escola Professional Nightingale, amb seu a l'Hospital de Saint Thomas, que el 1860 havia fundat Nightingale", explica Roser Valls, catedràtica ja retirada de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona.

La reforma de Sant Pau

Va acabar tornant a Espanya i, amb el model de la famosa infermera britànica com a inspiració, va organitzar el departament d'infermeria del nou Hospital General d'Astúries. Posteriorment, a Barcelona, entre el 1966 i el 1971 va reorganitzar l'hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona. "Fins aleshores hi havia un model de beneficiència i les que tenien cura dels malalts eren monges que moltes vegades no tenien una formació professional -assegura Valls-. Va dotar totes les sales d'infermeres titulades i només van quedar encarregades dels malalts les religioses amb titulació". A més, la directora de l'escola d'infermeria de Sant Pau i una de les infermeres que va formar, Pilar Masgrau, va ser la responsable de la reforma de l'Hospital Clínic de Barcelona. L'estela de Nightingale, doncs, també va arribar a Barcelona. —

Paola Galbany

PRESIDENTA DEL COL·LEGI OFICIAL D'INFERMERES I INFERMERS DE BARCELONA (COIB)

"Falten infermeres en els llocs on es prenen decisions"

MARC TORO
BARCELONA

Paola Galbany (Barcelona, 1977) és presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB) i degana de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

Per què és important el Dia Internacional de la Infermeria?

Perquè, com hem pogut veure en la crisi del coronavirus, sense infermeres no hi ha cures. Si no existís, hi hauria persones que quedarien aïllades i sense cap professional que les acompanyés durant la malaltia o en el moment de morir. És un bon dia per celebrar que existim.

Existiu, però heu patit les retallades dels últims anys.

Passa en totes les crisis econòmiques. Quan hi ha retallades al sector sanitari, el primer que es fa és retallar les infermeres. Són les més afectades d'entre tots els professionals de la salut i, arran de la crisi del 2008, el sector va perdre 5.200 llocs de treball a tot l'Estat.

COL·LEGI OFICIAL D'INFERMERES I INFERMERS DE BARCELONA (COIB)

¿En quines condicions salarials i laborals esteu treballant ara?

Els sous són bastant variables. En el sector públic poden ser substancialment més elevats que en el privat i moltes infermeres demanen augmentos. Però més enllà de les condicions econòmiques hi ha una alta precarització. Treballem molt de manera estacional: costa molt entrar en el mercat laboral i, quan ho fas, generalment pots treballar els mesos d'estiu per cobrir vacances o els d'hivern. És una dinàmica habitual que s'estén en el temps. Per completar l'any acostumes a dependre de reforços. El problema també és d'estabilitat.

Què reivindiqueu?

Falten infermeres i caldria incrementar-ne les dotacions en el sistema sanitari. Això passa perquè el model sigui menys biomèdic i més centrat en les necessitats de les persones. Si contractem més infermeres podríem alleugerir la sobrecàrrega assistencial que patim ara mateix. Pensa que la ràtio d'infermeres per habitant a Espanya és la cinquena més baixa de la Unió Europea, amb 5,7 infermeres per cada 1.000 habitants.

¿Això fa que moltes infermeres emigrin per trobar feina?

Sí, és una situació cíclica i sovint acompanyada de les crisis econòmiques. Persones joves i pràcticament sense experiència, abocades a fer treballs es-

tacionals, veuen com en altres països els ofereixen contractes estables. Les infermeres catalanes o espanyoles tenen un nivell competencial molt bo a nivell europeu i estan molt ben valorades a Anglaterra, Alemanya o França.

Estan molt ben formades aquí però se les valora en altres països. Sí, és una paradoxa.

Quins reptes us heu trobat en aquesta emergència sanitària?

Ens hem hagut d'adaptar en un entorn que canvia constantment i reinventar-nos. Crec que hem demostrat una gran resiliència, i des d'aquí voldria agrair a totes les infermeres la seva gran professionalitat. Hem de treballar en un ambient molt tens provocat per una malaltia desconeguda i amb protocols modificant-se sobre la marxa. I no sempre amb les mesures adequades: hem patit la falta de material i moltes infermeres han emmalaltit o han posat en risc les seves vides. Per últim, s'ha evidenciat la falta d'infermeres.

Malgrat les dificultats, ¿el paper de les infermeres està sent clau?

Diria que fonamental. Quan una persona està aïllada en un entorn desconegut, sovint només té el contacte humà a través de les infermeres. Fan de transmissores de les emocions a les persones i són elles les que acompanyen per morir el més dignament possible. Qui ha tingut una infermera ha tingut molta sort.

Aquesta crisi pot ser una oportunitat per visibilitzar el sector.

El que espero és que la visibilització no sigui efímera i que es converteixi en reconeixement. No només econòmic sinó també social.

¿Falten lideratges d'infermeres?

Falten en els llocs on es prenen decisions. I això passa per formar part de comitès d'experts, també a nivell polític. Podem ser assessores perquè coneixem molt bé les persones i les seves necessitats.

Des del Col·legi, de fet, vau enviar una carta al president Quim Torra per demanar-li ser als comitès de crisi. ¿En teniu resposta?

Ens va respondre divendres agraint-nos els esforços que estem fent com a professionals. Ens va dir que som una peça clau i que comptarà amb nosaltres. Ara esperem que el departament de Salut ens contacti per analitzar els espais de participació.

El Govern va anunciar una compensació de 1.000 euros per la lluita contra el covid-19. ¿Arribarà a les infermeres?

Entenc que no a totes, ja que una bona part de treballadores del sistema sanitari català no són funcionàries i tenen altres règims contractuals, encara que prestin servei públic. Hauria d'arribar a totes, perquè totes han donat el mateix independentment d'on treballessin. —